

УДК 338.483,13:392.72:1

Дрьоміна Я.Є.¹

Повзло О.М.²

¹ студ.гр. МТЕ-419 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ФІЛОСОФСЬКИЙ СЕНС ТЕРМІНУ «ГОСТИННІСТЬ»

Що таке гостинність, інтуїтивно розуміють усі. Як правило, ми уважні і попереджувальні до тих, кого запросили у будинок : готові запропонувати їм пригощання. Вважалося непристойним ставити питання до того, як візитери будуть напоєні і нагодовані. Звідки ж взялося настільки трепетне відношення до гостинності, яку ми зберігаємо і сьогодні? Важливий момент, що стосується древньої гостинності, пов'язаний з тим, що прихистити когось і дати йому дах нерідко означало врятувати йому життя. Наприклад, якщо справа відбувалася в холодну пору і в небезпечних місцях. Іноді гість був хворий або поранений і шукав можливості підлікуватися. Не даремно латинське слово *hospes* (гість) відбилося в коренях слів «госпіталь» і «хоспис». Якщо ж за мандрівником гналися, хазяїну слід було встати на його сторону і захистити того, який знайшов притулок під його дахом.

Грецька доброчесність гостинності називалася *хепіа*, від слова «чужий» (*хепос*). Греки вважали, що чужак може виявитися ким завгодно, у тому числі самим Зевсом. Тому, хто дотримувався правил гостинності, слід було запросити гостей у будинок, запропонувати їм ванну і пригощання, усадити на почесне місце, а потім відпустити з подарунками. Стоїки вважали, що моральний борг по відношенню до гостей полягає в тому, щоб робити їм почесні не лише заради них самих, але і заради власної доброчесності - щоб удосконалювати душ. Вони підкреслювали, що добрі почуття повинні не обмежуватися зв'язками крові і дружби, але поширюватися на усіх людей. У римській культурі уявлення про божественне право гостя закріпилося під назвою *hospitium*. В цілому для греко-романської культури принципи були єдині: гостя належало нагодувати і розважити, а на прощання часто дарувалися гостинці. Римляни з характерною для себе любов'ю до законів визначили стосунки між гостем і хазяїном юридично. Договір скріплювався особливими жетонами - тессерами (*tessera hospitalis*), які чи-изготав-ва-лись в подвійному екземи-пля-ре. Ними обмінювалися, і потім кожен з учасників договору зберігав свій жетон. Ідея замаскованого божества, яке може відвідати твій будинок, - загальна для багатьох культур. У такій ситуації

розумно про всяк випадок зробити достатні почесті. Скривджений бог може наслати додому прокляття, а ось добре прийнятий - щедро нагородити. У Індії існує принцип Atithidevo Bhava, який так і переводиться з санскриту : «гість – Бог». Він розкривається в історіях і древніх трактатах. Наприклад, «Тирукурал», твір по етиці, написаний на тамільському, говорить про гостинність як про велику доброчесність.

Культурний сенс гостинності в тому, що людина впускає у свій особистий простір «іншого – чужака», прибульця - і поводить з ним так, немов той «свій». Здається, це розуміли упродовж усієї історії культури - принаймні, відколи наші предки оцінили переваги міжплемінних ритуальних обмінів в порівнянні з війною «усіх проти усіх».

Філософія мандрівника - є дуже глибокою та неоднозначною за своєю сутністю. Неоднозначність та глибина даного поняття, обумовлюються перш за все - суб'єктивним складом. Тобто, коло тих осіб, яких можна назвати «мандрівниками» - буде вмщати в себе не тільки ту частину населення, яка має змогу подорожувати та власне - подорожує, а всіх людей, які проживають на планеті Земля. Аналізуючи поняття «мандрівник» з філософської точки зору, можна зробити висновок : життя кожної людини являє собою мандрівку. Кожна мандрівка починає обчислюватися від відправної точки - народження людини, і припиняється з досягненням кінцевої точки – смерті. Життєві мандри символізують непостійність та швидкоплинність нашого життя. Кожна людина знаходиться у стані “мандрівки” протягом усього життя. Із моменту народження, кожна людина набуває статусу «мандрівника» у цьому світі. Цей специфічний статус кожної людини, обумовлений тим, що людина не може відмовитися від того елементу, що становить її сутність, сутність людини у філософському контексті. Як ми вже зазначили вище, кожна людина постійно мандрує протягом свого життєвого шляху. У процесі розвитку особистості, на кожному новому етапі життя, у людини виникає все більше і більше питань, стосовно регулювання, виникнення, функціонування, багатьох сфер життєдіяльності людини, тобто, чим більше стає розумнішою людина, тим більше питань в неї виникає, на